

עלי מרפא
שער הגליון
יין הונגרי
למעשה
בני היכלא

- סניבת חידושי תורה - נענועים
- איפה אתה גר?
- שיחת מוסר לא מבעל מוסר
- עבודת ימי הסוכות
- הרבי רבי ברוך זי"ע
- התורה הזמנית:
- לדעת לנגן
- להיות בעננים
- התעוררות השמחה
- ישר כחך ששיברתך
- שמחת רחוק בחיק המשפחה
- שמחת תורה
- הלכות אכילה בסוכה וברכתה

דרכי נועם
טעם גן עדן
כוכבי אור
עונג הפרשה
חנן לנער
שאל בני
הלכה פסוקה

גליון שבועי למבקשי התרופה והעצה לעובדא למעשה במשנת רביה"ק מוהר"ן מברסלב זיע"א

עלי מרפא

רבי נתן מדבר אליך!

נענועי הקולמוס

ב"ה יום א' ערב סוכות תר"א

אהובי בני חביבי... אה תשתוקהו מקריחני לקחב לך מעט מאשר דברנו אתמול בסעודה שלישית. שכל בחינת ספה וארבעה מינים הקדושים: הכל להשלים ולהוציא לאור הספרים הקדושים של הצדיקי אמות בכל דור נשעל ידי זה נשלים התורה וכו'. שבזה אנו עוסקים באלו הימים להשלים את התורה בשמיני עצרת ושמחת תורה. שהוא סוף גמור והתקוף של ראש השנה ויום הפסחים פמזבא בפנות. וכל מצוות ארבעה מינים בימים. להאיר ידי הסמיכה בידי הפתיחה העוסקים בקביעת קרב ישראל. בקרט הפותחים ספרים קדושים של התורה הקדושה, ששעל ידי זה נבקע ים החכמה של כל אהוד ואהוד. והכניס בלבנו זייעת האמונה הקדושה עד אשר יתקיים ידעו כל פעול פי אתה פעלתו וכו' כמו שמשמין אהוד נטילת לולב למען דעת כל עמי הארץ פי ה' הוא האלקים וכו'.

והנענועים הקדושים הם בחינת תענית הקולמוס באייר. המזבא בהתורה חזי רבי שמעון שאנו עוסקים בה עתה. והשליטה מינים שאצל הלולב הם בחינת ג' אצבעין דאחזין בקולמוס המזבא בתקוני זהר, פדי להשלים התורה בבחינת לחות האבן פתובים באצבע אלהים. ושיך לזה מאמר התקוני זהר. ובגין כך בקנה דילך דאיהו קלמסא בזע ימא דאורייתא. והכל להודיע ולספר לכל באי עולם גבורותיו ונפלאותיו וחסדי שיעושה עמנו בכל דור ודור. ששולח לנו צדיקים אמתים פאלו שמגלים לנו חידושי תורה נוראים ונפלאים פאלו. ששעל ידי זה נמשך קיום התורה ששעל ידי זה נתגלה אלקותו ויתברך... נתן מברסלב

דירה בלי כתובת

בסוכות אנו שוהים במקום שאין לו שום קשר לחולשות ולמגבלויות שלנו, וזו הזדמנות להיות מי שאנו באמת.

בלי כתובת

הסוכה נקראת 'דירת עראי'. בדרך כלל אנו חיים בתוך בית ולבית יש הרי כתובת, אם יש לך כתובת אפשר למצוא אותך, לפעמים אתה לא רוצה שימצאו אותך - למשל, כשמישהו מנסה להפריע לך, במקרה

בדרך כלל אנו חיים בתוך בית ולבית יש הרי כתובת, אם יש לך כתובת אפשר למצוא אותך, לפעמים אתה לא רוצה שימצאו אותך...

בעולם הטבע כדי להשיג דבר מה יש צורך להזדקק לחוקי הטבע, כך למשל כדי להתרפאות מחולי צריכים להשיג את התרופה המתאימה, וכדי לרקוח אותה צריך למצוא את הצמחים המתאימים, והם אינם גדלים בכל מקום ולא בכל עונה. כלומר, כדי להתרפא על פי טבע צריכים להזדקק לרשימה ארוכה של חוקים וכוחות טבעיים. התפילה לעומת את אינה תלויה בדבר מלבד בה עצמה, על ידי תפילה אפשר לפעול כל דבר בכל זמן ובכל מקום, ואין הקב"ה זקוק לשום גורם שיסייע לו להושיע אותך, ברגע אחד.

אתה לא מלאך

מכל הנבראים, היחידי שמסוגל להתפלל הוא האדם, ואם כך הרי הוא מחזיק בידו את הכוח החזק בתבל. ולמרות זאת הוא סובל מחולשה אחת - הוא בן אדם חומרי ולא מלאך. המלאכים שמקנאים בסגולותיו העילאיות של האדם מקטרגים עליו, והקטרוג הזה בא לידי ביטוי בכך שהם מצמימים את החולשה האנושית הזו, וגורמים לאדם לשכוח את מעלתו. זה מה שאירע כאשר עלה משה רבינו למרום וביקש להוריד אלינו את התורה, המלאכים קנאו וטענו 'מה לילוד אישה בינינו'.

טיעון זה מושמע כביכול באוזנו של כל אחד מאתנו, כל יום. כולנו סובלים מחלישות הדעת וממחשבות של רפיון, תחושות אלו מלוות את האדם לכל מקום והן מתמקדות תמיד בנקודה אחת - 'אתה לא מלאך', וכשאדם שומע שהוא לא מלאך, הוא לא מנסה לברר למה הוא מסוגל כ'אדם', אלא חש חסר אונים, קטן ושבירי, וזה מה שמעניק ליצר הרע את הכח להכריע אותו בקלות.

איך מתמודדים? מלמד רבינו שאת הכוחות להתמודד עם קטרוג המלאכים עלינו לקחת מאותו מקום ממנו שאב משה רבינו את כוחו להשיב למלאכים תשובה ניצחת. וכפי שאמר לו הקב"ה 'אחוז בכסא כבודי והשב להם תשובה'. כסא הכבוד כפי שמלמד רבינו, הוא שורש נשמות ישראל, בשורש נמצאים כל הכוחות שהאדם עצמו אינו יודע עליהם. בשורש האדם אינו מי שהוא נראה בתוך גופו הגשמי וברגעי חולשותיו, בשורש האדם הוא מי שהקב"ה הועיד אותו להיות. כשניגע בשורש שלנו נשאב משם כוחות מופלאים, הזדמנות שכזו מצויה בחג הסוכות.

שלנו מי שאיננו מעוניינים שימצא אותנו הוא קטרוג המלאכים. נתוני החיים שלנו קשורים במקום בו אנו שוהים, המשפחה החברה העבר שלנו, ועוד. ההתמודדות אף הן נובעות מהמקום ומנתוניו המסוימים, ולכן מורים לנו חז"ל 'אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו', לעולם לא תדע מה עובר עליו, משום שאינך מצוי במקומו ובנתוני המציאות שלו.

חג הסוכות מוציא אותנו מה'כתובת' שלנו ומכניס אותנו לדירה נעדרת כתובת, במקום שהוא למעלה מהמקום. הישיבה בסוכה היא זכר לענני הכבוד שהקיפו את ישראל בלכתם במדבר, וכמו שאותם עננים ניתקו את ישראל מהמציאות הקשה שהקיפה אותם במדבר, כך מנתקים אותנו מחיצות הסוכה והסכך מכל המקומות המעיקים ומכל הכתובות הידועות שלנו, ומרוממים אותנו למקום אחר, טהור נקי וטוב. בסוכות אנו יושבים למעלה מכל החולשות שלנו, בשורש העליון והקדום תחת כסא הכבוד. זו הסיבה שמיד במוצאי יום הכיפורים מכניסים אותנו לסוכה.

יום הכיפורים הוא מקווה עליון המטהר ומסיר מעלינו את כל המחיצות והלבושים המטונפים, טבלנו בו ויצאנו נקיים וקשורים מחדש בשורשנו העליון שהוא למעלה מהמלאכים. ההתעלות הזו מעוררת עלינו שוב את קנאת המלאכים, וכדי למלט אותנו מקנאתם מכניס אותנו הקב"ה מיד במוצאי יום הכיפורים לדירת מסתור. זוהי דירת עראי בלי מיקום ובלי כתובת. ובמקום המופלא הזה מבלה הנפש שלנו שבעה ימי חג, באחדות מיוחדת במינה עם כל נשמות ישראל. ומשם אנו שואבים כוחות לעמוד בגבורה בהתמודדות הנצחית מול כל הקטרוגים הבלבולים.

(ע"פ ליקו"ת ס"א א וליקו"ה עולה ד)

חק ולא יעבוד

יום	יום לחודש	מספר	ליקוטי הלכות קטא	ליקוטי הלכות ח"ה	משנה בורה ח"ב	דף תומי קדושין	ימי מוהר"ת
שבת	טו	מה	סא	קנא	קנא	מו	רצו
א	טז	א	סב	קנב	קנב	מו	צור
ב	יז	ב	סג	קנב	קנב	מט	רצט
ג	יח	ב	סד	קנג	קנג	נ	ש
ד	יט	ב	סה	קנג	קנג	נא	שא
ה	כ	ג	סו	קנה	קנה	נב	שב
ו	כא	ג	סז	קנה	קנה	נג	שג

עיון התורה הזמנית: ליקוטי מוהר"ן קמא, סימן רפ"ב

חשבון הנפש

אנחנו לא מדברים כאן רק בשביל להשיע מוסר, אני הרי מתכוון לומר את האמת כמו שהיא.

הלא אני בכל זאת 'נאפיתי באומן' [פארט געבאקן געווארן אין אומן] כשהייתי ילד בן 17 הייתי באומן, הרי בכל זאת התבוננתי וראיתי אותם היטב, מותר לכם להאמין לי, האמינו לי 'שזה לא הענין שלנו, זו לא הדרך שלנו'. אנחנו צריכים לבקש מהשי"ת הרבה 'רבונו של עולם, תשליך ממני את הדרך הזאת, הרי אני חסיד ברסלב'.

מדברים היום לא לאכול בצל, לא לעשן סיגריה, לא להריח טבק, זה בודאי אמונת חכמים להאמין ברבינו גם בדברים האלה, אבל זה הרי בודאי פגם באמונת חכמים כשאנחנו לא הולכים בדרך שרבינו לימד אותנו, ואם חושבים שע"ז מתעוררים לתורה ותפילה, זו טעות גדולה. כי אם נתבונן היטב אז נראה שכשאני מדבר על השני, אני לא יכול אה"כ להתפלל, זהו כלל גדול.

הרי יש מצוה לפני התפילה של 'ואהבת לרעך כמוך', צריך הרי לקבל על עצמו את המצוה עשה של 'ואהבת לרעך כמוך', ואם אני מדבר על השני, אני לא יכול להתפלל אחר כך.

אנחנו צריכים לעשות חשבון: 'מה זה בוער לי? לרבינו אני לא מציינת בזה, להתפלל עי"ז אני לא יכול, אז למה שאעשה את זה?' למה שלא תהיה בינינו אהבה, ממש באופן שיראו את זה מבחוץ, כמו שרבינו אמר: 'העולם רואי להם שיתמהו על האהבה שיש בין אנשי'. איפה זה עכשיו?

אנחנו מבקשים מאד מאנשי שלומנו, אני לא חלילה לא דרשן מוסר, רק שידעו שחייבים לעזוב את הדרך הזו, הלא אתם יהודים שיש להם התבודדות, אז צריך כל יום לבקש בהתבודדות מהשי"ת 'רבונו של עולם, תוציא מתוכי את המדה הרעה הזאת, שאני רק רוצה לראות את הרע של השני, תכניס בתוכי מדה כזו טובה, שאני רק אסתכל על הטוב שבשני'.

נצוד לשונך הלכות לשון הרע

אם דיבר לשון הרע ונתקבל הגנות שמגנה את חברי אצל השומעים, עד שהם מגנים אותו בלבם, או עד שדברו עליו ג"כ לגנאי, נענש המדבר בצרעת. אבל אם השומעים לא קבלו דבריו כגון שידעו שהוא מדבר מתוך שנאה ונגיעה אישית, או שלמדו זכות על אותו אדם שדיבר עליו, ואפילו אם המדבר יודע שלא יאמינו לו, נחשב כחטא בין אדם למקום ולא כחטא שבין אדם לחבירו.

וכל זה אם עליו גנאי גמור, כגון שהוא גנב כעסן או טיפש, ולא הועיל בדיבורו, שלא האמינו לו. אך אם אמר שהוא עני או עשיר, גבור או חלש, ולא נגרם לו שום נזק, אין בזה איסור לשון הרע בכלל, היות ולא נתקבלו דבריו על לב השומעים.

(קיצור הל לשון הרע פ"ג סעיף ז)

ותסתיר ותצפין אותנו בספקה הקדושה ותסוכך עלינו בצקנה הקדושה, ותצנני מריב לשונות שלא יהיה להם שום כח עלינו כלל!

ליקוטי תפילות מה

הליכות קודש חג הסוכות

להתפלל בסוכה

כי בהמשך לעבודת הימים נוראים אנו עוסקים בסוכות להודיע לכל באי עולם כי ה' הוא המלך על כל הארץ, ואין שום מקום פנוי מאלקותו יתברך, ולעולם אי אפשר להתנצל ולומר שבמקום זה אי אפשר להתקרב להשי"ת.

ולכן אנו לוקחים הד' מינים שאותם בחר השי"ת להוריד על ידם קדושה גדולה, ומנענעים אותם לכל רוחות העולם למעלה ולמטה, להודיע ולהכריז שבכל מקום שנהיה, אפשר ושייך לנענע אותו המקום, והיינו לעשות שם איזה פעולה קטנה ולמצוא שם אלקותו יתברך. ומשום כך אנו אומרים אחר ההקפות "למען דעת כל עמי הארץ כי ה' הוא האלקים אין עוד", (ליקו"מ סי' ל"א).

נענועים

בנענועים אנו מנענעים את המוחין וממשיכים אותו למטה לתוך המלכות, כמובא באריכות באריז"ל, ולמעשה מובן שעיקר העבודה הוא לעשות בחינת 'ידעת היום והשבות אל לבבך'.

ולכן יתעורר מאוד בנענועים לנענע ביישוב הדעת לכל צד ורוח שבעולם, ולהכניע עוד ועוד חלק רע ועוד מציאות של הסתרה המבלבל אותו. כל אחד הרי יודע פחות או יותר, מה הם ההסתרות המסתירים ממנו את המציאות של השם יתברך, ומהם הם המניעות לעסוק בתורה וליישב דעתו בתפילה ושיחה בינו לקונו וכו', וכעת הוא הזמן להכניס שם את המציאות של השם יתברך למשך כל השנה, ולכן ינענע מתוך הרצון שרוצה להכניס את ה' לכל מקום ממש.

הליכות

שיחות ומנהגים

שמייני עצרת ושמחת תורה

את בית המדרש הגדול שבצעיר, שהיו מתאספים שם והיו מתפללים שם יחדיו, ואחר התפילה נהגים היו לומר בכל יום את כל ספר התהילים:

כשחל שמייני עצרת בשבת היה רבנו אוכל אף סעודה שלישית של שבת בתוך הספה (מבואר בשלחן ערוך) שבחין לארץ אוכלים בספה מפני שהוא ספק שביעי, אף לא היה ישן אז בספה: (רבי לוי יצחק שמעה מרבי אברהם ב"ר נחמן)

רבנו היה עולה לתורה בשמחת תורה לחתן תורה, ומהר"ב היה עולה לחתן בראשית; ואמר מהר"ב על זה: 'דער רבי האט עולה געווען חתן תורה, וייל דער רבי האט אויסגעפירט זיין זאך; אבער אף דאך אנהויבן' - 'רבנו עלה לחתן תורה המסים את התורה, פי רבנו נצח וגמר ענינו, אבל אני צריך להתחיל מבראשית':

מהר"ב אמר: 'יין המשך נכון לשתותו רק בפתיים, ולא בשמחת תורה':

רבנו אמר: 'העולם אומרים שמתקלקל פרנסה בתפלת א'שם' (שבתפלת מוסף ביום שמייני עצרת), ואני אומר - ב'אמת ואמנה' (שבתפלת מעריב בליל שמייני עצרת):

ביום שמייני עצרת היה מנהג רבנו לערוך שלחן מיוחד עם ה'בעלי בתים' תושבי העיר בלבד - 'א' בעלביתי' ישע טיש', ולא הרשה אז אף אחד מאנשי שלומנו החסידים להכנס ולהצטרף לשבת עמם, פי רבנו דבר עמם דבורים לפי ענינם לפי דרגתם.

אחרי עריכת השלחן, כשהלכו כבר כל הקהל לתפלת ערבית של שמחת תורה, לקחו לוא בעלי הבתים את רבנו תחת חפה עד לבית הפנסת לקראת הקפוזת של שמחת תורה, ואז בדרך הלוי פשוטו וישו הרשו כבר החסידים להצטרף ועזרו להם בשמחתם.

מנהג זה היה נהוג עוד אצל קונו של רבנו, הבעל שם טוב הקדוש, שהיה עורך אז שלחן מיוחד עבור אנשי 'בעלי התהילים' המכנים 'תהילים ניקעס' שהיה להם

נעליים לרקד בהם

הריקודים בבית מדרשו של הבעל שם טוב הקדוש במז'יבו' הריקיעו שחקים. כבכל שנה נאספו התלמידים, קדושי עליון שרפי מעלה בצל רבם הקדוש בחג שמחת-תורה לשמוח בדביקות התורה ונותנה, ומי יוכל לשער ולתאר את חדותם העילאית של בני החבורה הקדושה ביומא רבה הדין. הריקודים היו בהתפשטות הגשמיות ממש והיתה השכינה מלהטטט סביבם.

ההבטחה התקיימה
ציון הרה"ק רבי ברוך ממז'יבו' סמוך לזקנו הבעש"ט הק'

אביה הגדול החשיבה כאחד מחבורת תלמידיו הקדושים, והיא זכתה להתלוות אליו בנסיעתו לארץ ישראל בשנת תק"ג, נסיעה שלא יצאה לבסוף לפועל. על עוצם צדקותה מסופר, שבתחילת הנסיעה אמר הבעש"ט לסופרו רבי הירש ולבתו אדל, שהוא יודע שם קדוש שעל ידו אפשר לפרוס חתיכת בד על הים ולעבור בו את הים ולהגיע עד עיר הנמל יפו שבארץ ישראל, אולם בתנאי שכל הדרך יכוונו במחשבתם שם קדוש זה מבלי היסח דעת אפילו לרגע קט. נענתה בתו הצדקת אדל ואמרה: "מוכנה אני לקבל זאת על עצמי", אולם רבי הירש אמר שהוא חושש לקבל על עצמו את הדבר. הבעש"ט השיא את בתו אדל לצדיק הנסתר רבי יחיאל אשכנזי.

כשהבחינה הצדקת מרת אדל בעיצומן של ההקפות כיצד נקרעה סוליית מנעלו של רבי דוד, עלה בלבה רעיון. כיון שבחנותו שניהלה מכרה גם נעליים, שלחה לומר לאותו צדיק שאם יבטיח לה שתלד השנה הזאת בן זכר, תביא לו מנעלים טובים אחרים. הבטיח לה רבי דוד שתזכה השנה לבן. מיהרה הצדקת להביא לו מנעלים ראויים והוא המשיך בריקודיו ביקוד אש לכבוד התורה הקדושה.

ואמנם נתקיימה ברכתו של אותו צדיק. באותה השנה נולד לרבי יחיאל ומרת אדל בן זכר, ונקרא שמו בישראל: ברוך. לימים יצא שמו בכל קצווי ארץ כהרב הקדוש רבי ברוך ממז'יבו' מגדולי צדיקי דורו.

זקנו הבעל שם טוב החשיבו עד מאוד. פעם, כשהיה רק בן שלוש ואך החל לדבר, לאחר קידוש הלבנה, נשא אותו הבעש"ט על זרועותיו, כשראו זאת החבראי היה הדבר לחידוש בעיניהם. כשהבחין הבעש"ט בפליאתם, פנה אל הילד ושאלו "בני, חשבת על מה מרמזת הלבנה?" השיב הילד: "חשבת כי נרמז בה בראשי תיבות: ל"ב ל'תיבות ה'חכמה". ובפעם אחרת כשחזר מבית תלמודו, שאלו הבעש"ט איזו מסכת לומד הוא, ענה ברוכל: "בבא קמא", "מדוע דווקא מסכת זו?" שאל הסבא הגדול, והילד השיב: "מפני שהם ראשי התיבות: ב'רוך ב'ן א'דל ק'דוש מ'רחם א'מו!"

דרכי נועם

חיפוש אור הצדיק בתורתו הקדושה

ביאורים על תורה רפ"ב - מאמר ח'

ע"פ שיעורי הגה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

דע כי צריך לדון את כל אדם לכף זכות, וכו' וכן צריך האדם למצא גם בעצמו, וכו'.

וכן יחפש וילקט עוד הנקודות טובות, ועל ידי זה נעשין נגונים כמבאר במקום אחר (מאמר ויהי מקץ בסימן נ"ד). בחינת מנגו בכלי זמר, שהוא בחינת שמלקט הרוח טובה מן הרוח נכאה עצבות רוח עין שם. והתפלל מי נגינה דקדשה היא גבוה מאד מאד בדיע, ועקר הנגון נעשה, על ידי ברור הטוב מן הרע, שעל ידי שמבררין ומלקטין הנקודות טובות מתוך הרע, על ידי זה נעשים נגונים וזמירות, עין שם היטב]:

ועל כן על ידי שאינו מניח להפיל את עצמו ומחיה את עצמו במה שמחפש ומבקש ומוצא בעצמו איזה נקודות טובות ומלקט ומברר אלו הנקודות טובות, מתוך הרע והפסלת שבו וכו' כנ"ל, על ידי זה נעשין נגונים כנ"ל.

ואין הוא יכול להתפלל ולזמר ולהודות לה'. כי זה ידוע שששה אדם נופל בדעתו מחמת גשמיותו ומעשיו הרעים שרואה שהוא רחוק מאד מאד מן הקדשה באמת, אזי על פי רב אינו יכול להתפלל כלל מחמת זה. ואינו יכול לפתח פיו כלל, מחמת גדל העצבות והמרה שהורה והקבדות שנופל עליו, על ידי שרואה גדל עצם רחוקו מהשם יתברך. אבל כשהוא מחיה את עצמו על פי העצה הנ"ל. דהינו שאף על פי שיודע בעצמו שיש לו מעשים רעים וחטאים הרבה מאד, והוא רחוק מאד מאד מהשם יתברך, אף על פי כן הוא מחפש ומבקש ומוצא בעצמו עדין איזה נקודות טובות כנ"ל, ומחיה ומשמה את עצמו בזה, כי בודאי ראוי להאדם, להגדיל שמחתו מאד בכל נקודה ונקודה טובה מקדשת ישראל שמוצא בעצמו עדין, ואין משמחה ומשמה את עצמו על ידי זה כנ"ל אזי הוא יכול להתפלל ולזמר ולהודות לה':

זה בחינת (תהלים קמ"ו): אֲזַמְּרָה לְאֱלֹהֵי בְעוֹדֵי דִיקָא, הִנְנוּ עַל יְדֵי בְחִינַת הַעוֹד שְׁלֵי שְׁאֵי מוֹצֵא בְחִינַת עוֹד מֵעַט וְאֵין רֵשַׁע כְּנִל. עַל יְדֵי אוֹתָהּ הַנְּקֻדָּה, עַל יְדֵי זֶה אוֹכֵל לִזְמֵר וְלַהֲדוֹת לַה' כְּנִל. וְזֶהוּ אֲזַמְּרָה אֲזַמְּרָה דִיקָא הִנְנוּ זְמִירוֹת וְנִגְוִנִים שֶׁנַּעֲשִׂין עַל יְדֵי שְׁמֵלֶקֶט הַנְּקֻדָּת טוֹבוֹת כְּנִל:

עיי"ז נעשים ניגונים

רבינו מבאר שאדם צריך להיזהר מאוד מאוד מעצבות, ולכן צריך לחפש בעצמו נקודות טובות שעיי"ז יבוא לשמחה, ומדגיש רבינו שצריך לחפש ולמצוא עוד נקודה ועוד נקודה, ועיי"ז נעשים ניגונים, ועיי"ז יכול לפתוח פיו ולהתפלל בבחינת אזמרה לאלקי בעודי, ומבואר שיש כאן הדגשה על עניין ה"ניגונים" שנעשים מהנקודות טובות, וזהו שלימות התיקון שנעשה ע"י השמחה בנקודות טובות, ועיי"ז יכול להתפלל.

עיקר הניגון תלוי בזכרון דעלמא דאתי

והיינו כי באמת עיקר השמחה הוא בחינת "ניגון" כי אין זה דבר של שכל בעלמא, אלא הרגשה פנימית בלב של נעימות ואושר במה שזוכה לעשות נחת רוח להשי"ת, ולכן עיקר הניגון הוא כפי הזכרון דעלמא דאתי, [וכמבואר בתורה נד ששייך למאמר זה], כי כפי מה שזוכר האדם את עלמא דאתי, מבין מרחוק עד כמה כל נקודה ונקודה של תורה ומצוות היא נצחית ומאירה בריבי רבבות עולמות לנצח נצחים, וככל שאדם מתחבר לזכרון האמיתי הזה, כך הוא מתחיל לחיות בעולם אחר עד שכל העולם מנגן ניגון אחר, עד שאצל הצדיקים השלימים הם רואים את הרמזים שיש בכל מחשבה דיבור ומעשה, וכל העולם מנגן ניגון של רמזים להתקרב להשי"ת, ואף אצל המון עם שאינם בדרגה זו להבין ולהתבונן ברמזים שיש בכל דבר, מ"מ יכולים להידיבק בעלמא דאתי ע"י המצוות המעשיות, ציצית ותפילין, תורה, ומשא ומתן באמונה וכמבואר שם כל זה באריכות, והכל תלוי במה שזוכר האדם בעלמא דאתי ועיי"ז יבין את עוצם הרווח שיש בכל דבר שבקדושה.

לחידוד

לעיבוד ההתבוננות בספרי רבינו ז"ל

תשובה לחידה הקודמת:
למה ביום הניפורים לובשים טלית כל היום?
כי ציצית יש לה נח עצום לחודר למקומות הכי נמוכים (לכן ננסיים עם ציצית לבית הכסא) וביוה"פ אנו צריכים את הנח הזה שינפירו כל העוונות.

איזה מנהג נהר רבינו ז"ל בשמיני עצרת, מנהג שנהג הבעש"ט הק'?

ליקוטי הלכות, ציצית ב ש"שק

יודע נגן

זוה עיקר עבודת האדם להיות כל הזמן בתוך ה"ניגון" הזה של השמחה, ולניגון הזה צריך הרבה "כלים", וכלי הנגינה הם הנקודות טובות, וככל שמגלה בעצמו יותר נקודות טובות ושמח בהם, כך יוצר עוד כלי נגינה ועוד כלי נגינה, כי באמת כל נקודה ונקודה טובה של תורה ומצוות הוא כח עצום של ניגון של שמחה שבכוחו לשמח את האדם מאוד מאוד, אלא שצריך להיות "יודע נגן", וזאת הכח הזה צריך לקבל מהצדיק ע"י אתערותא דלתתא וע"י שירצה לקבל את הניגון הזה, ואז יוכל להתחיל לשמוע את הניגון הנפלא שעולה מהנקודות טובות, ומתחיל להרגיש את עוצם החן שיש בכל יהודי ויהודי, וכמה השי"ת מתפאר בו מאוד מאוד בכל נקודה ונקודה, עד שיזכה לשמחה פנימית שהוא בחינת ניגון של שמחה ואושר פנימי שמתנגן בלב האדם [שזה עצמו בחינת השראת השכינה שכלב כל אחד ואחד שהוא בחינת בנין המשכן מהנקודות טובות].

שלימות הניגון הוא דייקא מהעליות והירידות

ושלימות הניגון הוא דייקא מחמת זה שיש גם עליות וגם ירידות, כי עיקר היופי של הניגון הוא דייקא מחמת שיש גם ירידות, וזה עיקר האמנות של ה"יודע נגן", להוציא את הניגון מתוך הירידות, ולעשות מהם ניגון מתוק ונפלא, כי עיקר כבוד ה' שמתגלה בנקודות טובות [שעל ידם נבנה המשכן שהוא השראת השכינה שכלב כל אחד, שזה נבנה ע"י הטוב של כל אחד שהוא בחינת גילוי נקודת החיבור לאלקות שבו וכמו שנתבאר במאמר הקודם], הוא בעיקר בנקודות האלו שהם מתוך המצב של הירידה וההסתרה והבלבולים, שכל נקודה של טוב שאדם זוכה לחטוף במצב הזה, יש בו גילוי מיוחד לכבוד ה', [וכמובאר בדברי רבינו בליקוטי מוהר"ן סימן י וסימן יד ועוד], ולכן הניגון המושלם הוא דייקא הנקודות שמתבררות מתוך הירידות, וזה עיקר היופי והחן של הנקודות טובות.

כלי הנגינה

וכל נקודה ונקודה טובה הוא בחינת כלי נגינה שעל ידה מתנגן הניגון הנפלא הזה, אבל עיקר הכלים הם דייקא במצוות הפשוטות שבכל יום [וכפי שמזכיר רבינו בתורה נד הנ"ל את ציצית ותפילין ולימוד התורה], כי אדם נוטה לחפש את השמחה בדברים ובזמנים מיוחדים כמו בשבתות וימים טובים, או בלימוד מיוחד של כמה שעות וכל כיוצא בזה, ואמנם כל זה דברים נפלאים מאוד, אבל הניגון האמיתי והשלם הוא דייקא מתוך הכלים שיש אותם כל הזמן שהם המצוות התדיריות שבכל יום, כל נקודה של סור מרע ועשה טוב ששם מתגלה נקודת החיבור הפנימית להשי"ת.

עיי"ז יכול להתפלל

וכשאדם זוכה לניגון הזה, יכול להתחיל להתפלל, כי עיקר התפילה הוא בחינת הניגון הזה של פנימיות הלב, שמודה להשי"ת מתוך שמחה ושירה וזמרה, ומבקש מהשי"ת כל צרכיו, אבל כשאדם רחוק מהניגון הזה, הוא מגיע לתפילה ולבו סתום מאוד ואינו מצליח כלל להתפלל, ולכן צריך לקחת את כלי הניגון הנ"ל ולעורר את הנקודות טובות שהם כלי הניגון וכנ"ל, ודייקא הנקודות טובות הפשוטים והתדירים מסוגלים לזה ביותר וכנ"ל, ועיי"ז שמתבונן ומוצא את הטוב שבו, מעורר את כח הניגון הזה שעיי"ז יכול להתפלל.

לשמוח בו. בסוכה כל תוספת של חצי מטר יקרה מאוד, אם הצלחת להביא מאורר, אתה עשיר.

החכמה היא לזכור את השמחה שלנו, ושל השי"ת בנו בדברים הקטנים, ועם זה לגשת לכל השנה לדירות הקבע, בלי לשכוח שהקשר יושב על דברים קטנים שאפשר להתחבר אליהם בכל רגע ולחזור למשכן הדבקות בהשי"ת.

אחרי שזוכים לעשות את העבודה הזאת רק אז אפשר לשמוח בשמחת גמר התורה, כשיודעים שתורה אמיתית זה ענין שנבנה מהרבה אותיות ותנועות קטנות, שנהפכים לקיבוץ גדול ואור מופלא.

כך גם אפשר להתחיל תורה מחדש, ע"י החינן הקדוש של אות היא סוכה והשראת שכינה.

י.ר.

עיקרו של החטא הוא חווית הריחוק מהקב"ה והתחושה שאני רע ולא אהוב אצל השי"ת, ומה כבר התפילה שלי פועלת.

במילים אחרות, האדם מרגיש שהוא פסולת גורן ויקב, ושהמשכן שהוא פועל להשראת השכינה זה סתם מחנה של ילדים.

חג הסוכות זה חג של חינן, כלנו ילדים, השי"ת אומר לך אני צריך דווקא את המחנה שלך, אל תנסה להרשים אותי באיזה דירת קבע, כי אז הנפילה שלך קרובה.

הקב"ה אומר לנו אני רוצה שתתחנכו לדעת מהאהבה שלי אליכם, תדעו אני אהב אותכם כמו תינוקות שכל תנועה שלהם יקרה מאוד, בסוכה תיכנסו לחוות את הילדות שלכם.

אח"כ גם כשתכנס לדירת קבע, תדע שבאמת אתה אהוב אצל השי"ת בכל דבר קטן ותדע

לכבוד מערכת עלה לתרופה. חג הסוכות הוא זמן מאוד מעניין, ידוע שענין הסוכה הוא החיבוק של הקב"ה, אנו יושבים בחיק הדפנות שמרמזים על זרועותיו של הקב"ה, וממילא זה הזמן שמאיר אהבת השי"ת אל כל יהודי, שמכניס את כל חייו להיות בחיק בוראו.

אך מעניין מאוד שהחיבוק הזה קורא דייקא בתוך קרשים שהצבע שלהם מאוד פשוט ולא ססגוני, והסכך שמאיר עלינו את השפע מלמעלה הוא מפסולת גורן ויקב ולכאורה היה צפוי שכזה אור יבוא בתוך אולם פאר, ולא בתוך איזה 'מחנה' של ילדים.

אך על פי תורה רפ"ב, התשובה פשוטה.

מתוך התורה מובן שכדי לחוות את אהבת ה' צריך להיות ילד.

ילד שההבל פה שלו אין בו חטא.

טעם גן עדן

ליקוטי מוהר"ן למעשה | תורה רפ"ב [ז]

להחזיר את עניי הכבוד

ישראל.

[א] אבל המשכן יבנה דייקא על ידי שכל אחד יביא משלו - היינו יתחזק בנקודותיו הטובים וימצא בהם החיבור לאלקות, ועל ידי זה תשרה שכינה עליו. כי לאחר שנפל לחטאים וכו' שכל כך סילק שכינתו מהעולם, אז דייקא מוטל עליו החובה להחזיר השכינה, על ידי שיזכיר את הטוב שלו, להביא כמה נקודות טובות שדרכם הוא קרוב לה', וזה יעורר רחמים למעלה אצל השי"ת ויירד לשכון עליו מחדש.

[ג] ונמצא למעשה שבכל פעם כאשר האדם מזכיר לעצמו החיבור לה', אין זה סתם מחשבה של חיזוק, אלא הוא בונה במחשבה זו עוד איבר למשכן, ובמחשבה זו של ההתחזקות במצוה, הוא באמת מחבר את המצוה לאלקות, ומשרה השכינה על המצוה הזו. וכשמוסיף לעורר עוד נקודה ועוד נקודה הוא מרבה בזה עוד ועוד גוונים למשכן, עד שברביעי הגוונים נבנה המשכן, ואפשר לחזור לחיות כבזמן המקדש, לחוש השראת השכינה, לפתוח הפה ולהודות ולהלל לשמו הגדול. והאור הזה אפשר לזכות לה בכל רגע ורגע שיושבים בסוכה.

[א] בסוכות חזרו עניי הכבוד לשכון בתוכנו לאחר שנסתלקו בחטא העגל, כי תיכף לאחר יום הכיפורים שסלח לנו ה' על ידי שהתגלה מידות הרחמים להטות לכף זכות, זכינו למצוות בניית המשכן, ומיד לאחר מכן חזרו עניי הכבוד.

אך בכדי לעורר החיבוק של עניי הכבוד, צריכים אנו לבנות הכבוד, היינו למצוא הטוב של ישראל, ולכאורה יש להבין למה השי"ת רוצה כל כך שדייקא אנו נמצא ונעורר את נקודות החיבור שלנו איתו.

אלא שכל מטרת הבריאה היה שהשי"ת רצה שיהיה לו דירה בתחתונים, למצוא מקום להשכין שמו שם, וזה על ידי שעם ישראל יקיימו מצוות, כי כאשר יהודי מקיים איזה מצווה אזי השי"ת יורד לשכון עליו.

אך לאחר שחטאו בחטא העגל שכולל את כל החטאים שבעולם, כמעט שנגזרה גזירה על ישראל כיון שלא השרו שכינתו למטה. עד שפעל משה רחמים בתפלתו, וגילה לו השי"ת את רחמיו המרובים שאפשר לעורר את הטוב של ישראל עד שכל הרע יפול. ואז צוה להם השי"ת שיבנו המשכן, שם ישכון אורו על

זמן שמחתינו

ואת אהבתו הנצחית לעם ישראל. הסוכה הופכת אפוא את האדם - לאדם.

ללא הכרה זו שהוא מושגח מאת ה' - הרי האדם חי כבהמה. מבלי להכיר מניין נובעים המקרים הטובים או המקרים המצערם, שבכך כאמור תלויה השמחה, לא הכרה בהשגחת הבורא - לא יועילו עושר וכבוד כדי לגרום שמחה. להיפך, על פי רוב הם יהיו סיבה לעצב.

"כי באמת, בעסקי עולם הזה, אין בהם שום שמחה כלל, כי מאחר שכל שמחתו הוא תאוות עולם הזה, בודאי אין זה שמחה כלל. כי זה ידוע לכל, שאין שום אדם ממלא תאוותו, כי אין אדם מת וחצי תאוותו בידו וכל מה ישיש לו יותר - חסר לו יותר" (הודאה ו').

אך עם ההכרה בהשגחה הפרטית של השי"ת, ביכולתו של אדם לשמוח גם בעת צער וכאב "אבל שמחת הצדיקים, שהיא שמחת ישראל, כל מה שמקבלים מה' יתברך - הם שמחים בו, ואפילו כשיש להם יסורים ועניות חס ושלוש, הם שמחים ביסורים, ומכל שכן כשמשיפיע להם איזה טובה, הם מקבלים בשמחה ומודים לה' יתברך בין בטיבו בין בעקו חס ושלוש" (שם).

אומר רבינו (לקו"מ רסו) כי כדי שחג הסוכות אכן יהא זמן שמחתנו, יש להשקיע בהכרה יסודית זו שהסוכה מלמדת אותנו: להיות אדם, להכיר את מי שמשיגה עלינו, את מי שמנהיג את חיינו, מהיכן אנו מקבלים את השפע התמידי ומי מופקד על כל המאורעות שקורים לנו. הסוכה מסוגלת להשפיע שפע אמונה זו. בכניסתנו לסוכה עלינו להתפלל שזוכה להכרה זו שהינה מקור שמחת החג, והיא זו שתשפיע עלינו שמחה לכל ימות השנה.

בחג זה נצטוונו על השמחה, אבל הרבה פעמים האדם מרגיש שכעת אינו זמן של שמחה, כי לכאורה השמחה היא דבר התלוי ביותר בדברים חיצוניים, שיארעו בו רק דברים המשמחים את הלב, ומאידך לא יבואו עליו דברים המושביתים אותה.

אך אם נתבונן באמת נראה שהשמחה איננה תלויה בהצלחה ואיננה נמנעת בעת כישלון, השמחה נובעת מהנשמה, מתוך התקשרות לבורא, כיון שכך, השמחה שייכת רק לאדם ולא לבהמה, הבהמה איננה שמחה כשממלאים מאווייה, היא נשארת אותה בהמה אדישה, אך כשחסר לה משהו, היא משתוללת ומבקשת למלאות אותו בכל מחיר.

כך גם בן אדם שנוהג כבהמה ואינו מבין מי גורם לכל מה שקורה לו - שההצלחה איננה מעוררת בו שמחה ובודאי שהכישלון גורם לו עצב.

לעומת זאת אדם שמבין מי עומד מאחורי כל הקורה לו, מתעורר בשמחה כשהוא מקבל הטבה מידי בוראו, הוא מוסיף להכיר בהשגחתו הפרטית של הבורא זה ומתחבר אליו יותר. כך גם בעת כישלון, הוא מבין שיש מי שעומד מאחורי הכישלון ושכונתו להיטיב, הוא מקבל זאת בהכנעה. ההכרה הפנימית שהוא מושגח מקלה עליו את הייסורים, כי הוא מבין שיש להם תכלית, וכך הוא מסוגל לשמוח למרות הכול ובגלל הכול, כיון שהוא מאמין שהכול נועד להצלחתו הנצחית.

הסוכה מעבירה לנו את המסר "כי בסוכות הושבת את בני ישראל", את ההשגחה הפרטית של ה' עלינו

עונג הפרשה

לעיני כל ישראל

**"וְלָכֵל הַיָּד הַחֲזָקָה וְלָכֵל הַמְּוֹרָא הַגָּדוֹל
אֲשֶׁר עָשָׂה מִשֶּׁה לְעֵינֵי כָּל יִשְׂרָאֵל".**

שנשאו לבו לשבור הלוחות לעיניהם (רש"י).

לכאורה הדבר תמוה וכי במעשה זה עלינו לסיים את התורה, וכי זהו השבח שאנו משבחים את משה רבינו, ששבר את הלוחות הראשונות.

מבאר מוהר"ת, לוחות הראשונות היו לוחות של זכרון, כמו שאמרו חז"ל (עירובין נד.) 'אלמלי לא נשתברו לוחות הראשונות לא נשתכחה תורה מישראל', כלומר, לוחות הראשונות היו לוחות שאין בהם את שכחת התורה, כשהאדם היה לומד את התורה הק' היה זוכר את תלמודו, ובעיקר כח הזכרון לזכור את השי"ת האיר בתורה הק' באופן שהאדם היה יכול לזכור תמיד את השי"ת.

אבל בתורה זו אין תיקון למקומות היותר נמוכים בבריאה, חלקי הנפש שהם בבחינת 'ערב רב' לא היה להם תיקון, ומתוך כך הם נפלו בחטא העגל, משראיה משה רבינו קלקול זה, הבין שצריך להמשיך את התיקון דווקא בבחינת שכחת התורה, שהתורה תינתן באופן של שכחה, שהאדם מתעורר לעבודת ה', מנסה לזכור את השי"ת באיזו דרך, ושוב נופל

ושוכח, מתגבר לזכור שוב מהשי"ת ושוב שוקע באיזה תאוה, וכך שוב ושוב.

זו היא תורה של שכחה שניתנה בלוחות שניות, והיא נמשכה דווקא באופן של שבידת הלוחות, לכן כשמשה רבינו ראה את החלקים היותר ירודים שבישראל, בבחינת ערב רב, שבר את הלוחות ראשונות, וחזר והמשיך את התורה בבחינת לוחות שניות.

בדבר זה אנו מסיימים את התורה, כי תכלית התורה היא להמשיך אותה דווקא בדרך זו של שכחה ושבידה, ודווקא על ידה מתקנים הצדיקים את העולם באופן נפלא ונורא מאד, עמוק עמוק מני חקר.

סיום התורה נעשה תמיד בשמיני עצרת, יום חיתום כל התיקונים שנעשו בראש השנה, אחר כל תיקונים אלו, ימי הרחמים והסליחות, בהם עמדנו בתפילה ובתחנונים לפני השי"ת, יום כיפור שישאל דומים למלאכי השרת, ימי הסוכות שהשי"ת מחבק את ישראל באהבה, ימים אלו נשלמים דווקא בהשלמת התורה (כמובא כל זה בכתבי האר"ז"ל), ובאופן זה דווקא, כי דווקא כך הוא סדר השלמת התורה והארתה לדורות.

(על פי ליקו"ה פקדון ו, יעוד).

שמחה בסוכה

איך מכניסים שמחה לבני הבית בסוכה?

המועדים הם הזמנים העיקריים בהם אפשר להחזיר בילדים רוחניות, במועדים ליבתייהם פתוחים להתקשר לחן והיפי של היהדות, עיניהם מצלמים תמונות שיחלקו וילוו אותם כל חייהם.

ולכן יש להשתדל מאוד להכניס שמחה בסוכה, כי זהו אחד מהזמנים שמחזירים בבית שמחה קדושה ורוחנית בשמחת הקשר עם השי"ת. ועל מצווה לשמח את בני הבית בבשר ויין, בגדים מיוחדים וכדומה.

ואף שהמטרה היא להכניס שמחה פנימית של התקשרות לה', בכל זאת בכדי לשתף את הגוף ואת בני הבית בשמחה, בהכרח ענייני שמחה גשמיים כביכול, דרכם אפשר לטעום טעם של התקשרות לחיבוק ידי ימין של השי"ת.

אך יש לזכור את התכלית והמטרה של שמחה זו, והוא להחזיר את החן הפנימי של היהדות דרך חן חיצוני המושך את הלבבות לקדושה. לבל נהיה כמו אותו ילד שסיפר לאביו שהמלמד אמר שאם רוצים לנקות את הנשמה, יש להכות באגרופ על החזה. הילד לא הבין שהדפיקות על החזה הם רק לעורר משהו פנימי יותר. כמו כן, כל ענין ריבוי השמחה בבשר ויין ובגדים וכדומה, מטרתו לעורר שמחה פנימית והתקשרות לחן היהדות.

ואף שבוודאי צריך להרבות בכל מיני שמחות שבעולם, אך הם משפיעים שמחה רק כאשר האדם מרוכז בעצם הסוכה, בקרבת ה' ובאופיין המגיעים לסוכה, ומתוך כך אוכלים שותים ושמים, ולא שמוחו טרוד בכך שיהיה הכל מושלם בפאר חיצוני וסעודות יפות וכו', כי החן החיצוני של יופי ופאר, מקשר ומחבר לחן הפנימי של היהדות רק כאשר יצקים קצת תוכן של חן פנימי (ליקו"מ א'), ואם לאו, אין נחת וסיפוק מחן חיצוני, כי תמיד הוא חסר.

ולכן יש לראות להשקיע בחן פנימי, תמונות שיחלקו בליבות הצעירים לעולם, כמו לימוד תורה, תהילים התבודדות, ריקודים בתוך הסוכה. תמונות כאלו בשילוב של ממתקים ובגדים חדשים וכו' יוצרים מציאות של התחברות לחן היהדות.

אך פעמים שדווקא להיפך, ריבוי ההשתדלות להכניס אורה קדושה בסוכה, לסחוף את כל בני הבית אל תוך קדושת המועד, מעורר כעס ומדינים. כי בהרבה פעמים העניינים בבית אינם הולכים כסדרם.

אך כל זמן שיש לאדם במוחו תמונת 'סוכות החלומות' כפי שרואים בתמונות של הצעירים, האדם אינו מתחבר באמת לתמונה החדשה שהשי"ת רוצה לצייר היום בסוכות.

כי בכל חג ומועד, יש רגעים נחמדים ויש רגעים פחות נחמדים, אך אם עוברים על הרגעים של 'לא כסדר' ברוגע, אזי הרגעים הנעימים נחרטים עמוק בנפש.

העיקר לזכור שבימים אלו עוסקים אנו בניין מלכות ה', וזה דווקא על ידי ההתבטלות להשי"ת, ולומר בתחילת החג 'אני מוסר את כל תנועותי ותנועות אנשי ביתי ושל כל התלויים בי, להשי"ת שיהיה הכל כרצונו יתברך' (שיחות הר"ן ב). לחפש פנימיות אבל בלי לדחוק את השעה, הכל ברוגע ולא בדווקא'...

עלייה לתורה:

כולם עולים לתורה, כולל הילדים, בכדי לגלות לכל אחד, שיש לו חלק בתורה הקדושה, כי יש הרבה ספרים, המגלים לנו עצות לכל מקום ולכל זמן, איך אנו קשורים לתורה גם אם נדמה שאין אנו קשורים לתורה. ואם כן מה יש לנו לדאוג מאחר שיש לנו צדיקים ההולכים לפנינו.

אושפיזין בשעת ריקודים:

ומובא שבשעת ההקפות, באים גם האושפיזין לרקוד עמום ולתת לנו העצות הכתובות בתורה. ועל כן יש להתחזק לשמוח ולרקוד הרבה מאוד בכל הכח, לאחוז הספר בידיים, לחבקו ולאמצו לב, אפשר גם לקחת ספר שמחזק אותו בכל השנה, ולאחוז בו חזק ולרקוד עמו, כי זהו התקווה היחידה שלנו, הספרים של הצדיקים הם היועצים של המלך.

להיכלל באותה שמחה של השם יתברך:

ביום קדוש זה נעשה עיקר היחוד עם השם יתברך שהשם יתברך נשאר איתנו לבד ממש, ואז נתגלה

שלמות השמחה שיש בכל מצוה שאנו עושים, כי באמת בכל מצוה שאדם עושה, השם יתברך שמח מאוד, אלא שהאדם אינו חושב מהשמחה הזו, ואינו מתייחד לשמוח עם ה' יחד עם אותו שמחה. או שכלל אינו שמח במצווה, או ששמח ממטרה אחרת באותה המצוה שעושה, אך בשמחת תורה אנו רוקדים עם התורה ומייחדים את המחשבה באותה השמחה עצמה שהשם יתברך שמח בנו, ונכללים בשמחה אחת ממש (ליקו"ה חזקת קרקעות אות *).

האם היה לך שמחה בשמחת תורה!?

מובא בשיחות הר"ן (רצ"ט), שרבינו הק' שאל את ר' נתן כמה פעמים לאחר שמחת תורה 'האם היה לך שמחה בשמחת תורה', וסיפר לר' נתן איך אצלו היה שמחה והעולם רקד וכו', ופעם אחת גם באמצע השנה שאל אותו רבי"ל האם היה לו שמחה בשמחת תורה. ומכך ששאל אותו שאלה זו, ומכך שר' נתן כתב זאת כשיחה בשיחות הר"ן, אפשר להתעורר להבין עד כמה חשוב היה ענין זה אצל רבי"ל, עד שאפילו באמצע השנה הזכיר לו רבי"ל ענין השמחה בשמחת תורה.

◆ זה 213 שנה להסתלקותו של רביה"ק זיע"א לגני מרומים, ועדיין אישו הגדולה בוערת ומהדהדת בכל העולם כולו. מאות סעודות הילולא מתקיימים בכל רחבי תבל ביום ההילולא רבה ח"י תשרי, בו נחדש עצמנו ללכת בדרכי עצותיו הק' והנפלאות המחיין כל לב. יש לעקוב אחר הפרסומים בבתי המדרש של חסידי ברסלב.

◆ **הופיע!** הספר המרתק והמפואר 'גאון הענווה' על תולדות חייו של הגאון החסיד רבי אלחנן ספקטור זצ"ל, מזקני חסידי ברסלב בדור העבר, שזורים בקורות חסידי ברסלב. כולל: מכתבים נדירים במשנת ברסלב, 1000 תמונות ומסמכים נדירים של גדולי החסידים, ונספח מלהיב על אמונה והתקשרות לצדיק, מתוך כתביו. מכון 'לב הנחל': 0527653662.

◆ **יפצו מעניתך הוצה:** מכון 'אור הנחל' מפרסם בזאת על הוצאה מפוארת ומהודרת של ספרי היסוד של רבינו הק' וספרי ליקוטי הלכות, מהדורת כיס עם כריכה רכה, ובמחיר מוזל. להשיג: 026734182. בארה"ב: 7187502010. באירופה: 0447774856767.

◆ **לא יהי פנשם הָאָה:** זה למעלה מארבעים שנה לפטירתו של הרה"ח ר' אריה קפלן זצ"ל, ממשפיעי אנ"ש בארה"ב, כששיעוריו הנפלאים מופיעים בכתובים באנגלית בלבד. כעת, מכון 'נחלת צבי' מביא את הבשורה לכלל העוסקים בתורת רבינו הק', עם תרגומם של שיעורי הרב זצ"ל על סיפורי מעשיות. הפצה ראשית: 025824641.

י"ר ע"י מכון עלה לתרופה
בבל עניין או להצטרפות למנויים בדוא"ר
A028080148@GMAIL.COM
מקס או הודעה קולית: 02-8080148
במקרים מיוחדים:
054-8591148 | 053-3175211
המערסית נסגרת מידי יום ראשון בשעה 19:00

הלכה פסוקה מאת הרה"ג ר' שמעון אנשיין שליט"א מו"צ דביהכ"ס נחלת חן

אימתי מברכים לישוב בסוכה

רבונו של עולם רחם עלי ברחמיך העצומים ובחסדיך הרבים והגדולים, וזכני לקיים מצוות סוכה בזמנה כראוי בכל פרטיה ודקדוקיה ובגנותיה ותרונה מצוות התלויות בה, ובכל טוב ובשמחה גדולה. ואזכה שיהיו נמשכין אלי המחיין הקדושים והחסידים הגדולים והנפלאים הנמשכין על עמך ישראל בימי חג הסוכות הקדוש על ידי מצוות סוכה הקדושה והנוראה מאד, שאין אפוא מסככת על בניה ואתה פורס ספת רחמים ורחמים עליו:

החיזוק השבועי

רבונו של עולם רחם עלי ברחמיך העצומים ובחסדיך הרבים והגדולים, וזכני לקיים מצוות סוכה בזמנה כראוי בכל פרטיה ודקדוקיה ובגנותיה ותרונה מצוות התלויות בה, ובכל טוב ובשמחה גדולה. ואזכה שיהיו נמשכין אלי המחיין הקדושים והחסידים הגדולים והנפלאים הנמשכין על עמך ישראל בימי חג הסוכות הקדוש על ידי מצוות סוכה הקדושה והנוראה מאד, שאין אפוא מסככת על בניה ואתה פורס ספת רחמים ורחמים עליו:

יהלום
אין אנו יודעים כלל
גדל יקרת מעלת
מצות אתרוג!
שיחות הר"ן קב"ה

א. מעיקר הדין מברכים 'לישב בסוכה' על עצם השהייה בסוכה אפילו כשאין אוכלים שם כלל. אבל למעשה נוהגים שלא לברך ברכת לישב בסוכה על השהייה גרידא אלא בשעת אכילה בלבד, ובברכה זו פוטרים גם את עצם השהייה והשינה בסוכה. אמנם מה שאמרנו שמברכים 'בשעת אכילה', הדבר אינו נכון תמיד אלא צריך שתהיה גם איזה 'היסח הדעת' מהסוכה. - ולכן:

ב. מי שנמצא בסוכה כל היום ולא יצא ממנה כלל - לאחר שבירך לישב בסוכה בעת האכילה הראשונה, שוב אין צריך לברך לישב בסוכה אפילו כשאוכל עוד הפעם סעודה גמורה, כיון שלא היה לו היסח הדעת מהסוכה. ואפילו אם לא יצא במשך כל שבעת ימי החג מהסוכה, אינו צריך לברך שנית.

ג. מי שאכל בסוכה ובירך לישב בסוכה ויצא מהסוכה - כשחוזר אל הסוכה אינו צריך לברך שנית אלא רק כשיאכל אכילה המחייבת לברך לישב בסוכה (איזה אכילה מחייבת לברך, כבר ביארנו אשתדק). אמנם גם זה תלוי בסוג היציאה, וכדלהלן:

(א) היוצא מהסוכה על מנת לחזור מיד, כגון כדי להביא איזה דבר לסוכה או לעשות צרכיו או לדבר עם חבירו - אין זה נחשב לברך על היסח הדעת ואינו צריך לברך שנית אפילו כשיאכל עוד הפעם, וכל

שכן אם היה כן באמצע הסעודה.

(ב) היוצא על מנת לחזור לאחר זמן קצר, כגון: לבית הכנסת להתפלל מנחה או מעריב, או לקניה גרילה בחנות, או לסידור קצר - אזי אם היה כן באמצע הסעודה, אינו צריך לברך שנית. אבל אם היה כן בין סעודה לסעודה [כגון בין סעודת הצהריים לארוחת ערב] - צריך לברך שנית כשיאכל {וכפמ"ש השתא בארוך צע"ג ד"ז בין סעודה לסעודה}.

(ג) אבל היוצא 'יציאה גמורה' כגון לבית הכנסת לתפלת שחרית או מנחה ומעריב יחד או לשיעור תורה, וכן לעריכת קניה גדולה או סידור רציני בבגד וכדומה - צריך לברך שנית אפילו כשיהיה באמצע הסעודה.

(ג) היוצא לשעה או שעתים, הרי זה היסח הדעת בכל אופן וצריך לברך כשיבוא לאכול.

(ד) היוצא על מנת לחזור לאחר זמן ארוך ולמעשה חזר תוך זמן קצר - נחשב כהיסח הדעת.

ד. לפי האמור שהיוצא מהסוכה באופן שנחשב היסח הדעת כשחוזר לסוכה מתחייב לברך לישב בסוכה אלא שמברכים רק בשעת אכילה - מכל מקום אם לא תהיה הזדמנות לאכול יתכן וצריך לברך על השהייה בלבד, הואיל ואין לו שום ברכה שתפטור את השהייה

הנוכחית בסוכה. ולכן:

(א) מי שאין בדעתו לאכול כלל עוד באותו היום, צריך לברך שנית על עצם השהייה בסוכה.

(ב) ואף מי שבדעתו לאכול אחר כך אלא שלא יהיה בשעה הקרובה - נכון להתחייב בברכת לישב בסוכה באכילת עוגה ולא לשהות בסוכה בלי ברכה.

(ג) וכן מי שבדאי יאכל עוד היום אלא שיצטרך לצאת עוד הפעם לפני שיאכל, כגון כשאוכלים ארוחת בוקר בסוכה, ויוצאים יציאה גמורה וחוזרים לסוכה, ויוצאים שוב למנחה ומעריב וכדומה לפני שאוכלים ארוחת ערב. או לאחר ארוחת ערב יוצאים לשמחת בית שואבה וחוזרים לישון, ויוצאים שוב בבוקר לתפלת שחרית - דעת גדולי הפוסקים שצריך לברך תיכף כשחוזר אליה בפעם הראשונה, בלי לאכול כלל ולמעשה לא נהגו העולם לברך, אך בודאי ראוי לכל ירא שמים להתחייב בברכה, והיינו שלאחר שחוזרים לשהות בה או לישון יש לאכול עוגה לפחות כשיעור כביצה ולברך לישב בסוכה [ובתנאי שלא תהיה אכילה גסה].

אך דע, שכל האמור עד כאן הוא כשנכנס ויוצא מסוכה שלו, אבל ההולך לסוכת חבירו דין אחר יש לו, אך לצערנו קצר המצע מלהשתרע כאן.